

SPIS TREŚCI

PODZIĘKOWANIA	5
WSTĘP	9
1. PRZYZYNY EMIGRACJI Z POGRANICZA BRANDENBURGII, ŚLĄSKA I WIELKOPOLSKI DO AUSTRALII POŁUDNIOWEJ	25
1.1. Sytuacja społeczno-polityczna w Europie w połowie XIX wieku. Przyczyny masowej emigracji z Kontynentu	25
1.2. Przemiany gospodarczo-społeczne w XIX-wiecznych Prusach i Cesarstwie Niemieckim	29
1.3. Uwarunkowania niemieckiej emigracji	32
1.4. Powody emigracji z pogranicza brandenbursko-śląsko-wielkopolskiego do Australii Południowej	50
2. STRUKTURA DEMOGRAFICZNO-SPOŁECZNA EMIGRACJI	75
2.1. Pochodzenie terytorialne emigrantów	75
2.2. Narodowość emigrantów	79
2.3. Struktura społeczno-zawodowa emigracji	80
2.4. Rozmiar i stosunki ilościowe emigracji ze Środkowego Nadodrza do Australii Południowej	82
2.5. Struktura płci i wieku emigrantów	93
3. PRZEBIEG EMIGRACJI	97
3.1. Przygotowania do wyjazdu na Antypody	97
3.2. Emigracja pionierskich grup z lat 1838-1844	112
3.3. Wyjazdy Polaków	115
3.4. Drogi do głównych portów emigracyjnych	119
3.5. Przebieg podróży z Europy do Australii	128
3.5.1. Porty	128
3.5.2. Statki	138
3.5.3. Listy pasażerskie	140
3.5.4. Szlaki oraz warunki morskiej podróży	144
3.5.5. Relacje z rejsów. Fragmenty wspomnień emigrantów	153

4. BUDOWANIE NOWEJ EGZYSTENCJI W AUSTRALII POŁUDNIOWEJ	161
4.1. Początki kolonii Australia Południowa	161
4.2. Pierwsze niemieckie osady i ich rozwój	166
4.3. Życie religijne luteraniskich osadników	186
4.4. Początki i rozwój szkolnictwa	195
4.5. Polish Hill River – polska osada w Australii Południowej	203
4.6. Kulturowa tożsamość imigrantów a procesy integracji	223
5. ZNACZENIE IMIGRACJI Z POGRANICZA BRANDENBURGII, ŚLĄSKA I WIELKOPOLSKI DLA ROZWOJU AUSTRALII POŁUDNIOWEJ	233
5.1. Wpływ na rozwój ekonomiczny Australii Południowej	233
5.1.1. Rozwój winiarstwa	233
5.1.2. Pozostałe gałęzie rolnictwa	242
5.1.3. Rozwój rzemiosła	247
5.2. Kultura, życie społeczne i tradycje rodzinne	256
5.2.1. Tradycje muzyczne	256
5.2.2. Prasa	258
5.2.3. Tradycje kulinarne	259
5.2.4. Święta, uroczystości i rozrywka	260
5.3. Przykłady znaczących biografii	264
5.3.1. Wilhelm Traugott Boehm	264
5.3.2. Immanuel Gotthold Reimann	265
5.3.3. Albert Julius Henschke	266
5.3.4. Kurt Johannsen	266
5.3.5. Fred Modistach	267
5.3.6. Johann Friedrich Herbig	268
ZAKOŃCZENIE	273
ANEKSY	277
Aneks 1. Wykaz miejscowości pogranicza Brandenburgii, Śląska i Wielkopolski z najliczniejszą emigracją do Australii Południowej	277
Aneks 2. Mapa pogranicza brandenbursko-śląsko-wielkopolskiego	279
Aneks 3. Mapa osadnictwa imigrantów w Australii Południowej	280
Aneks 4. Listy pasażerskie wybranych statków	281
Aneks 5. Plany Klemzig i Hahndorf	300
Aneks 6. Wykaz niemieckich nazw miejscowości w Australii Południowej, które zmieniono w 1917 roku	304
Aneks 7. Fragmenty wybranych listów i relacji emigrantów oraz artykułów prasowych	306
Aneks 8. Przykład rekonstrukcji fragmentów indywidualnych biografii. Rodzina Pawelskich z Dąbrówki Wielkopolskiej	324

Aneks 9. Wybrane przykłady nagrobków pionierów pochodzących z pogranicznych powiatów Brandenburgii, Śląska i Wielkopolski w Australii Południowej	330
---	-----

WYKAZ ŹRÓDEŁ I LITERATURY	345
---------------------------------	-----

INDEKS OSÓB	361
-------------------	-----

SPIS ILUSTRACJI	379
-----------------------	-----

SPIS TABEL I WYKRESÓW	383
-----------------------------	-----